

BASĐAN

Biz Sansür İstiyoruz !

Kızıl Sultan Abdülhamidin otuz üç sene süren kara saltanat devrindeki istipdadı anlata anlata bitiremezler.

Kızıl sultanın binlere varan hafiyeleri varmış. Abdülhamidin burnu büyük olduğu için, halk burun kelimesini ağzına bile alamamış. Laf arasında meselâ, Sarayburnu diyenler bile, hafiyeler tarafından tutulup sürgünlere gönderilmiş.

Korkak padişah, Yıldız sarayına kapandığı için, yıldız lafı da ağza alınmazmış. Yine meselâ biri laf arasında, yıldız şehriyesi dese, hafiyeler tarafından çal yaka edilip, zindanlara atılmasına sebep olurmuş.

Hele hürriyet, hele demokrasi gibi laflar, mazallah söyleyeni ölüme mahkûm ettiren kelimelermiş.

Biz çok şükür o günleri görmedik ama bu günleri

mükemmelen görmekteyiz, görüyoruz.

Bundan üç sene evvel, Filesof Rıza Tefvik bir

konuşma sırasında şöyle söylemişti:

«Felsefe kamusunda D (Devami 3üncü sayfada)

İşte şu Amerika!

Bir takım insanlar, milleti başkalarına hayran bırakmak ve bu hayranlıktan faydalanarak, o başkalarından menfaat koparmak için daima sebepler bulmuşlardır.

Bir zamanlar Fransız hayranlığı, sonra Alman hayranlığı, sonra İngiliz hayranlığı ve nihayet son senelerdeki Amerikan hayranlığının hakiki sebebi budur.

Türk milletinin gerçek kıymetlerini unutturup, Amerikan hayranlığını güdenlere, işte o Amerikayı tanıtıyoruz.

Amerika hakkında aşağıda okuyacağınız satırlar

John Guhnter isminde bir Amerikalının (Inside U. S. A.) isimli kitabından alınmıştır. Amerika hakkındaki bu hükümler, bizzat bir Amerikalı tarafından ve ildiği için enteresandır.

Amerika sıhhat standardı bakımından en ileri bir memleket sayılır. Fakat ikinci dünya harbinde silâh altına çağırılanların yüzde kırkı askere alınmayacak kadar hasta olduklarından reddedildi. Bunların yüzde on ikisi sinir ve ruh hastası idi.

— 1946 da, Almanyadaki Amerikan işgal kıtalarında her dört askerde biri gonogok veya frengilidir.

— 1946 da Amerikada 160 ayrı boyda kadın ayakkabısı vardı. Fakat bütün Amerikan evlerinin yüzde kırkında banyo veya duş yoktur. Evlerin yüzde otuz beşinde helâlar evin dışındadır ve yüzde otuzunda akar su yoktur.

— Amerika umumiyetle içki düşmanıdır. Fakat 945 de 190 milyon galonluk yüksek dereceli içki içilmiş ve bunun için 7 milyar dolar harcanmıştır.

— Harpte üç günde bir denize gemi indiren Amerika harpten sonra kendi halkına yeter ev yapamıyor.

— Amerikada şimdiye kadar görülmemiş mahsul alınıyor. Fakat kendi halkını besleyemiyor.

— Dünyadaki otomobillerin beşte dördü Amerikadadır. Her sene 40 bin kişi otomobil kazasından ölüyor.

— 945 de Amerikalılar at yarışlarında 1 milyar, 306 milyon, 514 bin 314 dolar sarfetmişlerdir. Fakat kanser araştırmaları için istenilen 100 milyon dolar, temsilciler meclisi tarafından reddedilmiştir.

Türkiye Sosyalist partisi Genel Sekreteri Esat Âdil Müstecaplı ile yaptığımız röportaj ikinci sayfamızdadır.

Hürriyete dair

Hür olmadıkları halde, kendilerini hür sananlar kadar hiç kimse esir olamaz. Goethe

Hürriyet vak'aları, arzu edildiği şekilde değil, olmaları icap ettiği tarzda kabul etmektir. Epictete

Tehlikeli bulduğumuz fikirlerin ortadan kalkmasını istediğimize şüphe yoktur; biz, sözlerimiz, yazılarımız ve reylerimiz ile bu gibi fikirleri yemeliyiz; fakat bu fikirler adalete uyunca müsamaha ile karşılanmalı ve hattâ bunların temsil olunmak hakları kabul edilmelidir. Laveleye

Cezaların hafifletilmesi, milletlerin hürriyetinin genişlediğine delâlet eden mutlak bir alâmettir. Montesquieu

Ah o koca öküz !

Bir takım politika palazları, bıyıkları yeni terlemiş boblar, körpe sınırlarına henüz su yürümüş çocuklar bağrışıp duruyorlar; ortalığı velleveyle veriyorlar.

— Nedir, ne oluyor?

— diye sormayın, Çünkü bunu, kendileri de bilmiyor. Yalnız tepine tepine, avaz avaz bağırıyorlar!

— Kahrolsunlar!

Yahut,

— Yaşasınlar!

Henüz belli olmayan galibi alkışlayan bezirgân edasıyla, karanlığa tabanca sıkıyorlar, havaya yumruk sallıyorlar. Böyle kahrolsun ve böyle yaşasınlar, söylenilene ne şeref, ne de şerefsizlik verir. Fakat ne olursa olsun bu tosunlar, bu toramanlar, bu önu ardına denk yavrucaklar havayı bulandırıp allak bullak ediyorlar.

Nasreddin hocanın bostanına bir buzağı girmiş. Zerkavat bahçesini berbat etmiş. Buzağıya pek hiddetlenen Hoca merhum, eline bir büyük sopa alıp, ahırdaki öküzü döğmeğe başlamış.

— Canım Hoca efendi, demişler, bostanı buzağı harap etti. Sen tutup ahırdaki öküzü dövüyorsun! Bunda koca öküzün ne suçu var?

Hoca,

— Suç koca öküzündür. demiş, o öğretmemiş olsa dünkü buzağı bu ziyankârlığı nereden bilecekti?

Evet, bu gün de bir takımını etrafa saldırıyor, kırıp döküyor, fikir ilim, sanat politika meydanını alt üst ediyorlar. Fakat bu zavalıların ne suçu, ne günahı var. Elbet onlara akıl veren bir koca öküz vardır. Bütün suçlar ahırdaki o koca öküzün. Ah o koca öküz, ahi

— Efendimiz, kullarınız hürriyet istiyorlar...

— Ya, öyleyse hepsini de zincire vurun..

— ?! ...

— ... Sonra da serbest bırakırsınız.

— Partiniz yeniden faaliyete geçecek mi ?

Ona ilk sualim bu oluyor. Doğrusunu isterseniz, bazı mücadelelerin yaptığı gibi, gözleri yıldığıktan yahut rahata kavuştuktan sonra, mücadelesinden vaz geçeceğinden korkuyorum. Çünkü bu memleket, emekliye ayrılmış, şöhretlerinin üzerinde bağdaş kurup pinekliyerek daha müsait (!) günleri bekleyen bir çok mücadeleci (!) görmüştür.

Esat Adil, kendisine böyle bir sualle hakaret edilmiş gibi başını birden kaldırıyor,

— Şüphesiz, diye manalı bir kelime ile cevap veriyor. Ve sonra devam ediyor :

— Biz bu uğurda bir çok meşakkatlere katlandık. Memleketimizde ilk defa bir ideolojiye dayanan siyasi hareketin temellerini atmış bulunduğumuza göre, bu temeller üzerinde millî bir tesis meydana getirmekten hiç bir zaman ve hiç bir engel karşısında vaz geçemeyeceğimizi şüphesizdir.

Onun bu cevabından yeni bir sual çıkarmak mümkün. hemen soruyorum :

— Partinizin dayandığı ideoloji nedir ?

Gayet sakin ve rahat konuşuyor :

— Partimizin ana prensipleri, demokrasi ve sosyalizmin ilmi hüviyetini terkib eden içtimai, iktisadi unsurlardır. Netice itibarıyla bu ideoloji, sosyalizmdir. Sosyalizm, bizim için millî bir meseledir. Türkiyenin iktisadi yapısı, mutedil anlayışı, müsahahalı bir sosyalist temele muhtaçtır. Biz, sosyalizmi kendi memleketimiz için münhasıran bir amele hareketi değil «işçi, köylü, küçük burjuvazi ve bunların birliğinden yetişmiş münevverler birliği» olarak kabul ediyoruz. Bu millî zaruretin her keşçe anlaşılabilmesi için size açık bir mukayese yapacağım. İngiltere'de sosyalist partisi iş başındadır. Bu parti doğrudan doğruya amele sınıfına dayanmaktadır. Çünkü İngiltere halkının yüzde 49 u işçidir. Buna mukabil orada köylü nispeti ancak yüzde 6,6 dır. Ve İngiliz sosyalist partisinin İngiltere'de bir aniele partisi olması doğrudan doğruya bu sınıfa dayanması zaruridir ve mantıkidir. Halbuki Türkiyenin işçi sınıfı, Türk halkının ancak yüzde 8,3 i kadar olduğu halde, buna mukabil köylümüz nüfusumuzun yüzde 81,8 ini teşkil etmektedir. Görülüyor ki, parlamenterist bir sistem içinde, köylüyü işçi sınıfının içine alamayan hiç bir sosyalist parti, realist bir politika takip etmiş sayılmaz. Netice olarak, Türkiye sosyalist partisi itidal ve tekâmül şartlarını elden bırakmamak suretile işçi sınıfının, köylü ve küçük burjuvazinin inkılâpçı bir önderi ve bu üç esaslı halk kütlesini de birbirine iktisadi ve içtimai bir perçin ile bağlanmış bir kütleye getirmek dâvasındadır.

Esat Adilin bu izahatından, küçük burjuvazi, işçi ve köylünün bir sınıf halinde nasıl toplanacağı hakkında içinde bir şüphe uyandı. Ve

— Küçük burjuvazi, köylü ve işçinin menfaatleri birbirleriyle çarpışmaz mı? Aynı sınıf içinde kaynaşabilirler mi? diye sordum.

— Bu üç sınıf arasındaki iktisadi menfaat beraberliği mutlak, dedi,

Kasabalarımızdaki küçük esnafın hayatı Türkiyede "tamamile köylüye dayanır. Mesela : bir nalbandın iktisadi hayat seviyesi köylünün hayvan sayısının artması ve eksilmesi ilgilidir.

Yalnız bir cihetin iyi anlaşılması lâzımdır: Köylü, parçalanmış küçük topraklar üzerinde geri istihsal eletlerine malik olan, şehir ve kasaba beziğânları ve tefecileri ve malî müesseseleri tarafından daimi istismara maruz bir halde yaşayan küçük müstahsiller kitlesidir. Bu vasatın altında ve üstünde di-

Esat Adil çiçeklere pek meraklıdır. Balkonunda nâdide ve çeşitli çiçekler yetiştirir.

Yüz bin mahkûm ona baba diyor

«Geç kalan adalet, adaletsizliktir.»

W. S. Landor

Beş ay emniyet müdürlüğünde daracak bir hücrede tutulan, sonra on üç ay hapisanede mevkuf kaldıktan sonra tecelli eden adalet neticesinde beraat eden Türkiye Sosyalist partisi genel sekreteri Esat Adil Müstecablıoğlu partisinin yeniden faaliyete geçeceğini ve mücadeleye devam edeceğini söylüyor.

* * *

ger iki tip köylü daha vardır ki, bunlardan biri yarı yoksul veya tamamen topraksız olan kitle ki, bunların hayatı bir şehir işçisinden çok daha aşağı bir seviyededir. Bunlara toprak proletaryası demek doğru olur. Zaruri olarak şehir proletaryasının yedek kuvvetidir.

Köylünün üst tabakası da, şehirli istismarçı ile iş birliği eden köy burjuvasıdır ki siyasi mücadele ala-

Esat Adil «şüphesiz, yeniden mücadeleye başlayacağım ve devam edeceğim diyor.

nında bu zümre, bahsettiğimiz birliğe daima cephe alacaktır.

Küçük burjuva diye bahsettiğimiz halk kütlesi, kendi emeğiyle küçük sermayesini birleştirerek, hayat mücadelesini yürüten, geniş halk kütlesidir. Bu da köylü ve işçi gibi doğrudan doğruya veya dolayısıyla istismar edilir.

Esat Adilin bu cevaplarından, memurun hangi sınıf içinde yer alacağını öğrenmek ihtiyacını duydum. Şöyle cevap verdi :

— Memur ve münevver vardır ki, aslında bir köylü veya işçi çocuğudur. Fakat münevver zümreye karıştıktan sonra, mensup olduğu sınıfı inkâr ederek hakim ve istismarçı kütlenin bir istismar vasıtası olur. Bunlara biz, sınıfını inkâr eden, sınıf değiştirmiş münevver deriz.

Diğer memur ve münevverler, doğrudan doğruya bir kol işçisinin muadili olan kafa işçisi sayılabilir. Ancak bunların sosyal vasıf ve durumları, siyasi mücadele sahasında gösterecekleri hareket tarzına bağlıdır. Memur vardır ki, istismarçı hakim sınıfın emellerine hizmet eder: bu memura kafa işçisi denebilir. Memur vardır ki, durumu ne olursa olsun, sınıfının davasına hizmet eder. İşte (işçi, köylü ve küçük burjuvazi birliği) ne dahil olan münevver ve memur bunlardır.

Sosyalist olduğunu söyleyen Esat Adilin nasıl bir sosyalist olduğu da merak edilir. Onun için dedim ki :

— Bugün bir çok memleketlerde sosyalist partiler var. Bunlardan bir kısmı iktidarda bulunuyor, Hepsisi de sosyalist olduklarını söyledikleri halde, birbirleriyle siyasi mücadele halinde bulunuyorlar. Yani aalarında sosyalizmi anlayış farkları bulunuyor demektir. O halde sizin partinizi sosyalizmi anlayışı nedir ?

— Biz, dedi, sosyalist davayı millî bir dava olarak kabul ediyoruz. Ve kendi memleketimizin sosyalist bir içtimai nizamı geçebilme için yapmağa mecbur olduğu bir çok şeyler vardır. İşte bizim vazifemiz, Türk milletinin bugünkü iktisadi ve içtimai şartlarını sosyalist bir nizamı geçişe müsait surette olgunlaştırmağa ve hazırlamağa çalışmaktan ibarettir.

Bizim sosyalizm anlayışımız, ilmi esaslara, yani ilmi sosyalizme dayanır. Siyasi programımız ise, kendi memleketimizin realitesine dayanır.

Sosyalizmi millî bir dava olarak ele alan Esat Adile,

— Aynı zamanda hem milliyetçi, hem de nasıl bey-nelmilelele olabiliyorsunuz ? dedim.

— Bizim için millet vakası kati bir realitedir, dedi. Ancak millî politika anlayışı millet anlayışına dayanır. Öyle millî politikalar da vardır ki, kendi milletinin bedbahtlığına ve perişanlığına gider. Aynı zamanda, diğer milletlere huzur veren, hem kendi milletine bağlı kalmak, onu yükseltmek, hem de başka milletlerle içtimai ve iktisadi, kültür beraberliği ve dostluk içinde yaşamak bi-

zim millî politika anlayışımıza uygundur: İşte biz bu manada vatanperverlik çizgileri içinde başka milletlerle müsavî ve şerefli münasebetler tesisine taraftarız. Milletler sahasında, ne başkalarına efendi olmak iddiasındayız, ne de başkalarına köle olmak zilletine katlanabiliriz.

Birden bire aklıma Amerika geldi.

— Bu anlattığınıza göre, Amerika - Türkiye münasebetleri ne merkezdedir? diye sordum.

Şimdiye kadar sorduğum suallere açık ve kesin cevaplar veren Esat Adil, bu ve bundan sonraki suallerime bu kadar vazih cevaplar vermekten çekindi. Zannıma kalırsa, süttan ağzı yanan insanlar gibi, yahut tam bir politikacı gibi konuştu.

— İki memleket arasındaki bu münasebet dedi, istismarçı, emperyalist harççı bir maksat ve gaye gütmeyeceği müddetce, pek tabidir ki, tenkit edemeyiz. Ancak Türkiye, yarı müstemleke çağından yeni kurtulmuş. Bir daha böyle bir boyunduruğa da boyunumuzu uzatmağa asla taraftar olamayız. Amerikan dostluğu Türk milletinin yüksek millî şerefini, millî ekonomisini kendi şereflerile müsavî saydığı müddetçe değerlidir. Bir de biz, prensip olarak, insanlığın huzur ve saadetine milletler arası dostluklarla bağlıyız. Her hangi bir milletle olan münasebet ve dostluğumuz bizi diğer milletlere düşman yapmağa sevk ve icbar edecek mahiyette ise, ben bir sosyalist olarak böyle bir anlaşmaya da hiç bir suretle taraftarlık edemem.

— Türk - Sovyet münasebetleri sizce bugünkü halıyla Türk milleti menfaatleri bakımından faydalı bir şekilde midir? diye sordum.

— Biz dedi, Amerikanın dostu ve Sovyetler birliğinin en yakın komşusuyuz. Temenni edelim ki, yer yüzünde bir Sovyet - Amerikan dostluğu da da-

Esat Adil en iyi arkadaşı oğlu Adil ile boş saatlerinde radyo dinliyor.

ha çabuk inkişaf etsin. Bu suretle Türk milleti, büyük milletler arasındaki anlaşmazlıkların zararlarından kurtulabilir.

Bir azda kendisine ait sordum :

— O zamanın iç işleri bakanı olan Şükrü Sökmensüer, Büyük Millet Meclisinde, sizden, sabıkalı komünist diye bahsetti. Evvelce böyle bir sabıkalı olmadığınız gibi, sonra da 18 ay hapis yatıktan sonra beraat ettiniz. Sökmensüerin hakkınızda söylediklerine ne cevap verirsiniz ?

— Şükrü Sökmensüer, o günkü politika oyunlarına uyarak meclis huzurunda savurduğu hezeyanların cevabını Türk adaleti en mükemmel şekilde vermiştir. Ben, o günkü hükümetin hata ve ihtiraslarla dolu, sakim politikasının bu millete ne büyük zararlar verdiğini burada tekrara lüzum görmüyorum. Şahsen maruz kaldığım türlü meşakkat, tarihte örnekleri pek

(Devamı S. 3 de)

Gelecek Sayımızda : Türk Mütefekkiri Kerim Sadi ile yaptığımız mühim bir konuşmayı gelecek sayımızda bulacaksınız.

MÜHÜR 1 Markopaşa 31 sayı çıktı — Merhumpasa 1 sayı çıktı — Malûmpasa 4 sayı çıktı — Ali sayı çıktı — Tekrar Markopaşa 1 sayı çıktı — Tekrar Merhumpasa 4 sayı çıktı — Ali Baba 4 sayı çıktı. Hepsisi başka başka isimler altında ancak otuz beş sayı çıkabilir.

Okuyucularımızın dikkatine ! Şimdiye kadar (Markopaşa, Malûmpasa ve Alibaba) gazetelerini çıkardık. Bir kısmı gazetelere akseden, bir kısmı sıkı Yönetim komutanlığı tarafından gazetele dahi yazdırılmayan bir çok hadiselere...

Sansür istiyoruz

Dış Politika:

Filistinde Yahudi-Arap federal devleti

(1 inci sayfadan devam)

harfine kadar geldim, fakat ileriye gidemiyorum. Çünkü Demokrasi kelimesindeyim. Bu kelimeyi yazsam bir türlü, yazmasam bir türlü..

İşte bugünkü devrimiz Acaba bugün de (burun) gibi, (yıldız) gibi söylene miyen kelimeler yokmu? Bunun cevabını siz verin. Öyle kelimeler varki, bu rada o kelimeleri yazmış olmakla, nereden ve nasıl geldiği bilinmeyen bir darbe ile, hâk ile yeksan olmamız işten bile değildir.

Yine o Abdülhamit devrinde sansür varmış. Muharrirler yazdıkları yazıları gazete ve kitap halinde basmadan evvel sansür heyetine okurlarını. Sansür heyeti zülfiyare dokunan kelime ve cümleleri bunun içinden çıkarırmış.

Elinizi vicdanınıza koyup düşünün. Bu günkü matbuat kanunu cenderesine nazaran Abdülhamidin sanekadar daha insanidir. Hiç olmazsa bu sansür ki yesinde, muharrir ayda bir-

Yüzbin mahkûm ana baba diyor..

(Başı S. 2 de)

çok olan her vatan severin başına gelebilecek olan meşakkatlardandır. Bunların hesabı, milletin selâmeti yolunda girişeceğimiz mücadele içinde görülür. Haklı bir vatandaş, haksız bir iktidardan kuvvetlidir.

— Peki dedim, o zaman ki kabine ile şimdiki arasındaki fark nedir?

«— Halk kartisi, tek parti sistemini yürüttüğü tarihi devrede bir çok iç guruplara ayrılmış bir parti idi. Türkiyede hükümet değişikliği bu iç hastalığın dışı vurmasından başka bir şey değildir. Halk partisinin muayyen erkânından ilham ve kuvvet alan ve almak zorunda bulunan her kabine, program ve icraatında değişiklik yapamaz. Bu sebeple icraatları ayrı ayrı gözükse bile, neticeleri hep aynıdır.

Eğer hapishanelerle temasınız varsa, Esat Âdili bütün Türkiye mahkûmlarının tanıdığını, sevip saydığını bilirsiniz. Ona bütün mahkûmlar «baba» derler.

Mahkûmlar babasına teşekkür ederek yanından ayrıldım.

kaç d efa mahkemelere gidip gelmekten, hapislere girmekten kurtulmuş olmazmıyız. Şimdi sansör yok, yok ama, gel de yaz bakalım. Bu günkü basın kanunu sansürden daha feci şekilde namuslu muharrirler için bir tuzak halindedir. Bu bakımdan biz sansürü çoktan tercih ediyoruz. Namuslu muharrirler, elleri kalemde, yürekleri ağızlarında, her saat gelecek bir mahkeme celbi, bir tevkif müzekkeresi beklemektedirler.

Bütün bunlar yetişmiyormuş gibi, İstanbul gazetecileri 24 temmuz 908 de sansür kalkalı kırk yıl oldu, diye bir gazeteciler bayramı yaptılar. İçki masasının başında, bir ellerinde kadeh, bir ellerinde pasta; avurtları tika basa dolu, sırtarak objektife bakan resimlerini gazetelerde gördük.

Sıkı yönetimin kalkmasından adetâ üzülen, bir rüşvetikelâm ve sütun sütun medhiyelerden sonra, iki kelime kabak çekirdeği muhalefeti yapan ve demokrasi, matbuat hürriyeti namına tıkanan bu gazetecilere baktık ve utanırdık. Böylelerine senede bir gün bayram az gelir, her gün bayram yapsalar yeridir.

Geri dediğimiz o sansür devrinin, bu günkü devreye göre çok daha musamahalı ve insaflı olduğu bir hakikattir. Eğer gerçek demokrasi bu memlekete bir türlü gelmiyeyse, daha fazla gerilemeden dünki geriliğe çoktan razıyız. Biz hapishanelerde çürümek istemiyoruz, sansür istiyoruz.

Araplar arasında daimî bir kargaşalık meydana getirmek, kendi emperyalist menfaatlerine uygun geldiği için, İngiltere vaktile Araplara karşı Yahudileri tutmuştu. Çünkü o zaman Arabistana İngiltereden başka devletler de hâkim bulunuyorlardı. Bu maksat-

Atatürk'ün Ağzile konuşuyoruz

Atatürk:

«Hakikatı konuşmaktan korkmayınız,, demişti. Biz ne pahasına olursa olsun hakikatı konuşmaktan korkmadık ve korkmıyacağız.

Atatürk:

«Her hangi bir muamele telâkkiye göre müsbet ve menfi tesire maruz kalabilir» demişti. Bizim fikirlerimize menfi diyenler var ve onların menfi tesirlerine maruz kalıyoruz.

Bizi menfi telâkki etmelerinin sebebi, onların nazarında halkı soymanın müsbet bir iş olması ve buna karşı mücadelenin de menfi olmasındandır. Bu günkü hareketlerden hanzisinin menfi olduğunu istikbal gösterecektir.

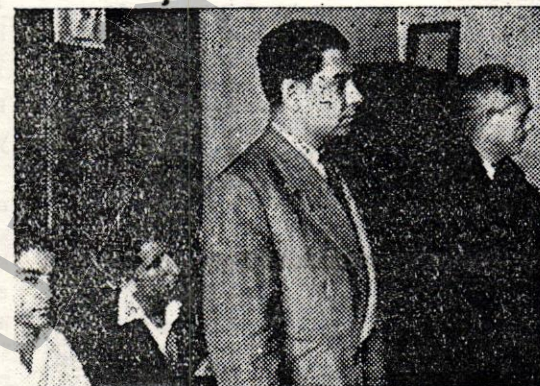
Esir pazarı

On yedinci asrın ortalarında bir aralık vezirler, hemen hemen kölelikden yetişme kimselerden ibaretti. Bir gün, Anadolu defterdarı meşhur Sarı Kâtip efendi divandan döndüğü sırada Yeniçeri ocağının ileri gelenlerinden biri sordu :

— Sarı Kâtip, nereden geliyorsun ? Defterdar şu cevabı vermiş :

— Esir pazarından geliyorum.

Neşren hakaret davası

Avukatı Esat Âdil le Mahkemede görüyorsunuz.

Cümhur Reisine neşren hakaret suçundan ikinci asliye Ceza Mahkemesinde yargılanan Geveze gazetesinin Sahibi Remzi Gürcan, 6 ay hapse mahkûm edilmişse da cezası tecil edilmiştir. Hüküm temyiz edilmiştir. Yukarıdaki resimde Remzi Gürcanı,

la Siyonizm adı altındaki Yahudi millî hareketi İngilterede kurulmuş ve İngiliz sermayesile beslenmişti. O zaman, Amerikan menfaatleri, ahtapot kollarını henüz Asya ve Avrupa bu günkü gibi atmadığı için, Yahudi davası bir Amerikan meselesi olarak ele alınmamıştı.

İngiltere Arabistana doğrudan doğruya veya dolayisile tamamen hakim olunca, artık bir Yahudi meselesine lüzum kalmadı. Filistinde kurulacak olan müstakil bir Arap yahut müstakil bir Yahudi devleti hiç bir zaman İngiltereyi korkutmaz. Bilâkis bu, İngiltere emperyalist menfaatlerine uygun gelir. Nasıl icabında Hindistan ve Pakistanın din ve hükümet ayrılığından istifade etmeği düşünüyorsa, Filistinde kurulacak Yahudi veya Arap devletini de icabında tutar veya icabında bir milleti diğeri aleyhine tahrik eder. Bundan daha iyi durum da dağa kaldırılan veya parçalanmış bir kaç İngilizin fedası pahasına da olsa, İngiliz imparatorluğu menfaatleri icabı olarak Yahudi ve Arap unsurlarının daimî mücadele halinde bulunmalarınıdır.

İşte İngiliz imparatorluğu kavga edenlerin cesedinden gıdasını bekleyen leşkargaları gibi, sulhcu, aracı ve güler yüzlü maskesi altında bu rolü oynuyor.

Yani İngiltereyi korkutan, Filistinde kurulacak olan müstakil ne Arap ne de Yahudi devletidir. İngiltereyi korkutan Filistinde Arapların ve Yahudilerin uyuşup anlaşarak, Arap ve Yahudi kan davasını bırakıp, kardeşlik havası içinde ve insan o-

larak müstakil ve müşterek bir devlet kurmalarıdır. İşte İngiltere bundan korkar. Bu sebeple bütün dünyada kan, ırk ve milliyet davasını istismar ederek, halkın bu asil duygularını bir pazar metahı haline getirip onları birbirlerine boğazlatarak bankalarını doldurur.

İleri fikirli Yahudiler, müstakil bir Yahudi devleti değil, Arap ve Yahudi birliği halinde bir Filistin devleti kurmak istemişlerdi. İngiliz liralarnın esiri olan Arap ileri gelenleri vâhi ve asilsiz bir milliyet davası güderek, her sahte milliyetperver gibi, kendi milletlerinin aleyhine bir harekete geçmişlerdi.

Son alınan haberlere göre, bu sahte vatanperverler de, haklı bir dava önünde nihayet boyun eğmeğe mecbur olmuşlardır. Fakat neye yararki, Arap liderleri saraylarında buzlu içkilerle çölün sıcaklığını giderip kararlar verirlerken zavallı binlerce Arap delikanlısı milliyet aşkı zannederek, İngiliz bankası hesabına kan dökmüşler ve bunlara karşı Yahudiler kadınlı erkekli can vermişlerdir.

Şimdi Yüksek Arap komitesi Filistinde federal bir devletin kurulmasına taraf olduğunu bildirmektedir.

Filistinini bir hap kıvılcımından kurtaracak karar da budur. Arap ve Yahudi kardeşliğine ve müşterek menfaatlerine dayanarak federal bir devlet kurarak, tarihi Arap ve Yahudi kan davasından faydalanmak isteyen emperyalizme imkân vermemek.

Salı günleri çıkar Halk Gazetesi

Sahibi ve Neşriyat Müdürü

ve bu sayıda neşriyatı fillen idare eden :

NUSRET NESİN (Aziz Nesin)

Adres: Kumkapı, Derinkuyu sokağı No. 4

İSTANBUL

ABONE : { Bir yıllık 500 FIATI 10 Kr.
Altı aylık 250

Yıl 1 — Sayı 2 17 Temmuz 948 Salı

Dizgi: BERKSOY Basımevi BaskıReklamMatb.

Fahri Kurtuluş'a ithaf olunur

VURUN, FAKAT DİNLEYİN!

Efendiler! Hakikatı söyleyen ağızları tıkamakla, gerçeği yazan kalemleri kırmakla, halkın haklarını isteyenleri susturmakla, ne hakikatı değiştirebilir, ne de bu gayretinizden dolayı şerefli bir iş yapmış olursunuz. Elbette yeni fikirlere, eski kafalılar daima küfürdür, der. Elbette ileri fikirlere, geri düşünceliler yumrukla hücum eder. Tarihte daima böyle olagelmıştır.

Paçalarımıza saldıranlar, cimri menfaatları için; geri, köhne ve eski fikirlere bir cankurtaran gibi sım sıkı sarılmış bir grup, yahut bu grup'u layıflıhın'un şursuz uşaklarıdır. Kafataslarında, mağara istelaktitleri gibi, sert örümcek ağları germiş bayat ve köhne inançları sökmek zordur. Fakat Devekuşu kafasını kuma sokmakla, eşek kurda karşı gözlerini yummakla, hiç bir gerçeği değiştirmiş olamaz.

Bir Avrupalı bir Hindli ile, Hindlinin batıl inançları üzerinde bir hayli tartışmadan sonra bir türlü Hindliyi inandıramamış. «Siz hayvan yermisiniz?» diye sormuş. Hindli «katiyen» diye cevap vermiş.

— En küçük hayvanı da yemez misiniz?

— Yemeyiz.

Bunun üzerine Hindlinin en çok sevdiği meyvalardan bir nar getirtmiş. Narı yarak, tanelerini bir mikroskobun altına koymuş ve Hintliye mikroskop altındaki nar tanesinde kaynaşan binlerce hayvancıkları (hücreleri) göstermiş. Hindli korku ve dehşetle,

— Demek narın içinde hayvan varmış, bundan sonra nar yemem, demiş.

— Su da içmez misiniz?

Bir damla su içindeki hayvancıkları da Hindliye göstermiş. Senelerden beri bağlandığı bütün köhne inançlarının bir anda yıkıldığını gören Hintli:

— Şimdiye kadar benim imanım haklı, mesuttum. Bu şeytan aleti imanımı ve saadetimi bozdu diye haykırarak mikroskoba hücum edip, ayaklarının altında parçalamış.

Sizin, bu cahil Hindliden ne farkınız var? Yalancı saadetinizi bozuyor, köhne inançlarınızı yıkıyor diye, yirminci asrın Donkişotu rolüne çıkmışsınız.

Halbuki mikroskobun, makinenin ne suçu var?

Hani fikir mücadelesi yapacaktınız? Bu kararınızdan dolayı sevinmiştik. Halbuki yine sırtık hamalları gibi, yumruk ve tekme mücadelesine başladınız. Yoksa sizin fikriniz yumruklarınızda, beyniniz ayaklarınızda mı?

Efendiler! vurun, fakat dinleyin; bizi dinleyin ki, üzerimize kalkan yumruklarınız taş kesilecektir.

Biz imlâya gelmeyiz

Gazetemizin adını yanlış yazıyormuşuz (BAŞDAN) olmayacak, Baştan olacakmış. İmlâ kaide-leri böyle emredermiş. Bunu söyleyenler haklıdır. Bu meraklılara cevabı-

mız şudur: Balığın baştan koktuğu ve işlerin baştan kara gittiği memleketimizde, işe yeni baştan başlarken, imlâya gelmiyeceğimizi anlatmak için, bile bile böyle yapıyoruz.

Benim Manilerim

Bakın millet perhizde
Biz bunları deriz de
Yine tınmazsınız hiç
Din iman yokmu sizde?

Sürgüne dağa düştüm
Eyden uzağa düştüm
Sım sıkı yönetimle
Ben de tuzağa düştüm.

**

**

Bu kervan elbet geçer
Koltuklar bir gün göçer
Bırakınız milleti
Bakınız kimi seçer

Hürriyeti göreyim
Muradıma creyim
Yaşayamazsam bari
Onun için öleyim.

İNÖNÜ neler söylemişti? Bugün nereye gidiyoruz?

İlk hareket noktamızdan ayrılmayıp ayrılmadığımızı kontrol etmek için dün söylemiş olanları bir kere gözden geçirmek faydalıdır. Bizim ilk hareket noktamız, millî istiklâl ve iktisadî serbestliktir.

Bu gün hangi istikamette ve nereye doğru gittiğimizi belirtmek üzere, dünün ve bu günün en selâhiyetli siması bay İsmet İnönünün vesika mahiyetindeki sözleriyle bu günkü gidişimizin mukayesesini aşağıda bulacaksınız.

İnönü 930 da şöyle demişti:

«Sermaye, muhtaç ve zayıf bir iklime vaziyet etmek için gelir.»

İnönü bunu söylediği zamanbiz Düyunu, Umumiye belâsından, yabancı şirketler boyunduruğundan, yabancı imtiyazlardan kurtulmak için iktisadî savaş halinde idik. Hamdolsun kurtulduk. Fakat bu sözlerden 17 sene sonra, Amerikan sermayesine kapılarımızı ardına kadar açtık. Sebep olarak bu sermayeye muhtaç olduğumuzu söylüyorlar. Acaba İnönünün 18 sene evvelki sözümü yanlış, yoksa bugünkü hareketimiz mi?

İnönü 925 senesinde demişti ki:

«Nimet ile mükellefiyet bu memleketin her tarafında bütün vatandaşlar için müsavi olacaktır.»

Aradan 23 sene geçti tam bir nesil yetişti. Fakat hiç bir zaman memleketin her tarafında nimet ile mükellefiyet bir olmadı. Köylü efendimiz diye, hakiki efendiler tarafından avutuldu. İşçinin benzi her gün biraz daha solarken, kara borsacının ensesi ve göbeği hergün biraz daha şişti. Şehirli huzur ve konforlu okullar bulurken, köylü işinden gücünden edilerek kendine okul yapmağa mecbur tutuldu. Zonguldak ve civarında oturanlar mükellefiyet namı altında zorla madenlerde çalıştırıldı. Nihayet en yakın misâl olarak, şimdi halen hükümet merkezinde oturanlara nüfus başına iki kilo şeker verilirken, İstanbuldakilere bir buçuk ve diğer şehirlerdeki ehemmiyet derecesine göre üç yüz grama kadar şeker verilmektedir. Sorabiliriz: acaba niçin İnönünün irşatlarından uzaklaşmış bulunuluyor?

Bundan on altı sene evvel İsmet İnönü «millî hayatta her şeyden

evvel bilgi lâzımdır» demişti. Halbuki son Üniversite meselesi, öğretmenlerin vekalet emrine alınmaları, Fahri Kurtuluş'un palavraları, profesörlerin muhakemeleri, komünizmle mücadele edenlerin daha komünizmin k' sını bile bilmemeleri de gösteriyor ki, bugün millî hayatımızda bilgi her şeyden sonra geliyor, hattâ hiç gelmiyor. Bilâkiş millî hayatımızda her şeyden evvel cehalet lâzım oluyor. İnönünün gösterdiği yolda niçin gitmiyoruz?

Dokuz yüz yirmi dokuz senesinde İnönü şöyle söylemişti:

«Millî iktisadî kifayetsiz olarak hayat sürükleyen millet, ciğerlerini mütemediyen kemirerek kendini yiyen bir vücut halindedir.»

Bugün millî iktisadımızın kifayetsiz olduğu bütçemizden, Amerikadan aldığımız borçtan, meclis müzakerelerinden, gazetelerden ve nihayet halkın kılık kıyafet ve yüzünün renginden bellidir. O haldé bu millet kendi ciğerini yiyerek hayat sürüklüyor, demektir. İnönünün ikazına hangi sebeple on altı sene dir kulak asılmamaktadır?

İnönü 1932 yılında şunları söylemişti:

«Millî inkişafın tarihlerinde, millî kudret, millî sermaye meselesi başlı başına bir âmidir.»

İnönü, millî inkişafın tarihlerinde, Amerikan sermayesi başlı başına bir âmidir, dememişti. Yahutta Amerikan sermayesi, millî sermayemizdir, dememişti. Bu hususta fazla bir şey söylemeğe lüzum görmüyoruz. Bunu okuyucularımızın iz'ânına terk ediyoruz. (*)

Bay İsmet İnönü bundan 18 sene evvel şöyle demişti:

«Mahsullerimizi ot fiyatına çıkarmak ve dokuma

olarak ateş pahasına getirip gömlek olarak giymek kurtulmağa çalıştığımız bir belâdır.»

Bu günkü hayatımızı bundan daha iyi tasvir eden realist ve veciz söz bulunamaz. İnönü söylemiş olduğu halde, niçin bu belâdan kurtulmadık. Hattâ o belâyı başımıza satın aldık. Üstelik bugün mahsullerimizi ot fiyatına değil, çöp gibi atmakta, ve bunların yerine satın aldığımız lüks ile sırtımıza ateşten gömlek giymekteyiz.

İnönü şöyle demişti:

«Çektiğimiz sıkıntı açık manasile parasızlık değildir. Çektiğimiz sıkıntı bilgi sıkıntısıdır.»

Biz de aynı fikirdeyiz. Bizim yabancı sermayeye değil, bilgiye ihtiyacımız var. Halbuki üniversitelerden bilgi tekme ile kapı dışarı edilirken, Amerikan sermayesine kul köle olanlar kapılarımızı ardına kadar açıyorlar.

İnönü 930 senesinde şunları söylemişti:

«liberalizm nazariyatı bütün bu memleketin güc anlayacağı bir şeydir. Biz iktisadiyatta hakikaten mütedil devletçiyiz. Bizi bu istikamete sevkeden bu memleketin ihtiyacı ve bu milletin fitri temayülüdür.»

Biz bu mükemmel sözlerle hiç bir şey ilâve edemeyiz. Yalnız bu günkü gidişe bakarak pes diyebiliriz.

İnönünün anlattığı devletçiliği, halk aleyhine devlet ticareti haline koyalın, bu gün de menfaatleri ve keseleri icabı, Amerikan efendilerinin tesirile liberalizmin müdafiliğini yapıyorlar.

Yukarıda yaptığımız mukayeseler de gösteriyor ki, bugünkü halimizle hareket noktamızdan ayrılmış, tamamen aksi istikamete sapsmış, gerisin geriye gidiyoruz. Biz buraya gelmek için yola çıkmamıştık!

(*) Amerikan yardım ve sermayesinin Türkiyeyi felâkete sürükleyeceğine dair yazdığım bürosür, daha negredilmeden evvel mahut ve sabik sıkı yönetim tarafından toplatılmış ve tamamen millî hislerin heycanile yazdığım bu kitap, millî menfaatlere aykırı görülerek on ay hapse ve üç buçuk ay sürgüne mahkûm edilmiştir.